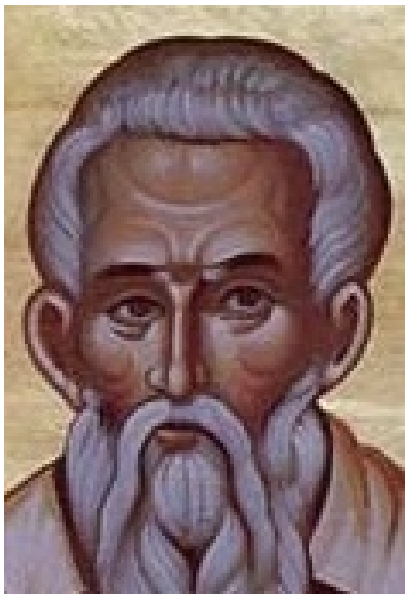
25.03.2014 г. / 20:03:50

Вяра

11.04 по еретическия, †29 март по църковния календар - Св. преподобни Марк, епископ Аретусийски. Св. преподобни Иоан Пустинник. Св. преподобни Евстатий Изповедник, епископ Витинийски

Страдание на преподобния наш отец Марк, епископ Аретусийски

(† ок. 363 г.)

За страданието на преподобни Марк, епископ Аретусийски, свети Григорий Нисски в своето първо слово срещу богомерзкия отстъпник Юлиан пише следното:

“Кой не знае какво се е случило с чудния Марк Аретусийски? И кой не помни разказа, посветен на неговата памет? При царуването на Константин Велики, ползвайки се с дадените тогава права на християните, той разрушил едно езическо капище и обърнал много хора от езическото заблуждение към правия път на спасението както с назидателни беседи, така и с примера на непорочния си живот. Аретусийците езичници отдавна го ненавиждали; когато християнската власт паднала и езическото нечестие

започнало да се разгаря и разраства, той не избегнал ръцете на мъчителите в това трудно време. Така народната тълпа, макар и до известно време да сдържа гнева и пожеланията си, подобно на огъня, който се таи в печката, или на реката, която бива удържана от бента - в един момент показва неукротимата си ярост, - това ѝ е присъщо така, както на огъня да се разгаря и на реката стремително да срива бента.

Свети Марк, виждайки, че народът е въстанал срещу него и замисля нещо недобро, решил по-скоро да избяга, не толкова от страх, колкото от послушание към Господнята заповед, която казва да бягаме от град в град, отстъпвайки място на гонителите. А християните, макар и да са мъжествени и твърди в търпението, трябва да се грижат не само за своето спасение, но да жалят и гонителите, за да не увеличават погибелта от враждебната злоба, с която са изпълнени. Но когато добродетелният Марк видял, че заради него отвеждат мнозина, предават ги на мъчения и различни изтезания, а други, виждайки това, се измъчват, той не понесъл заради неговото бягство и самозапазване да страдат други; вземайки добро и мъдро решение, той се върнал от бягството си, доброволно се предал на народа и се изправил срещу яростта на мъчителите. Какви зверства само не извършили? Какви само мъки не измислили? Когато всеки от мъчителите се стараел към множеството различни мъчения да прибави и свои, измислени от него начини на измъчване, то от нищо не се дразнели така, както от мъжественото търпение на светеца; те били особено озлобени, смятайки връщането му не толкова за проява на мъжество в мъките, колкото за презрение и безчестие по отношение на тях.

Светителя старец, приел доброволния подвиг на мъченичеството, водели из целия град, където той се ползвал с особено уважение от всички, освен от гонителите и мъчителите, за своята почтена старост, и главно за

добродетелния си живот. С него вървели мнозина, без разлика във възраст и чин; и всички еднакво го подлагали на оскърбления: тук имало и мъже, и жени, млади и стари, присъствали също и градските власти, и именити хора; и всички имали един-единствен стремеж: да се надминат едни други в своята ярост и озлобление; всички, без изключение, смятали за нещо велико да предадат на колкото е възможно по-големи мъчения непоколебимия старец подвижник, противостоящ срещу целия град.

След като влачили светеца из града, го оставили в едно блато; при това освен мъченията, той търпял и безчестни поругания: децата едно след друго го дърпали за косите и за други части на тялото; след това бил повесен на мястото за наказания, при което рязали с ножове и пробождали с остра тръст люлеещо се тяло на доблестния страдалец, и при това достойно за плач зрелище гръмко се смеели и играели. С особени средства за мъчение притискали пищялите му до костите; с много тънки и здрави ленени конци обрязвали ушите му. След това, като го намазали с мед и мазнина, го сложили в голям кош и на обяд, по време на най-силната жега, го издигнали високо, където го жилели пчели и оси. И колкото повече се топял медът и мазнината върху блаженото тяло на светеца, толкова повече той страдал от ужилванията на осите и пчелите.

Свети Марк, бидейки стар на години, в своя страдалчески подвиг се показал изпълнен със сили; той не изменил светлостта на лицето си, но даже изпитвал някакво наслаждение от тези мъчения и порицавал мъчителите.

За него се разказва още и следното, достойно за запомняне: виждайки себе си издигнат високо, а мъчителите стоящи ниско под него, свети Марк се чувствал така далече от тях, че не забелязвал болката, сякаш не той, а някой друг търпял

страдания, които при това смятал за слава, а не за безчестие.

Такава гледка нима не би събудила жалост у този, у когото има макар и капка милосърдие и човеколюбие?! Но това било невъзможно поради заплахата от мъчения и гнева на царя, вменил мъчението на християните за дълг на градовете и управителите; впрочем мнозина, непознаващи скритата злоба на царя и коварството му, мислели за него иначе.

Свети Марк претърпял всички мъчения за това, че разрушил едно езическо капище, за което не дал на мъчителите нито една жълтица; ясно било, че страда заради своето благочестие. Когато аретусийците поискали или да заплати за разрушеното капище цялата определена от тях твърде значителна цена, или да го построи отново, свети Марк се възпротивил повече от благочестие, отколкото поради това, че нямал възможност да изпълни желанието на езичниците. Побеждавайки ги със своето търпение и малко по малко намалявайки определената от тях цена, той ги довел до това, да искат немного пари, които той лесно би могъл да заплати. И така, от двете страни се водел спор: мъчителите се стараели да принудят светеца, но той оставал непреклонен, тоест, те все пак искали светецът да заплати някакви пари, а той не искал да им даде дори и една медна монета (макар и да имало много хора, някои от които поради своето милосърдие, а други, трогнати от неговото твърдо и непобедимо търпение, били готови да внесат много пари за него); оттук е ясно, че той е приел мъченическия подвиг не от сребролюбие, а от ревност по Бога. Свети Марк бил в числото на скрилите цар Юлиан - докато бил още малко момче, когато бил изтребван безнравственият и нечестив род на този император. И мислят, че за тази своя постъпка свети Марк справедливо претърпял такива жестоки страдания; той бил достоен за още по-големи мъчения, защото, наистина поради незнание, избавил от смърт това толкова голямо зло за цялата вселена.

Разказва се също, че аретусийският епарх, макар и да бил нечестив и езичник, не могъл да понесе гледката на различните страдания на свети Марк и смело казал на царя:

- Царю! Не е ли срам за нас пред всички християни това, че не можахме да победим даже един старец? Макар и победата над него да не би била славна и честна, но да останем победени от него - това е велик срам!

Така мъжеството на християните посрамвало тщеславните епарси и царе.

А мъчението на аретусийците било такова, че лютостта на Ехет и Фаларид не би могла да се сравни с тяхната; в злобата си те надминали и самия изобретател на злобата и свой учител, дявола.”

Това е разказът на свети Григорий Нисийски за свети Марк.

А Теодорит разказва, че аретусийците, виждайки несъкрушимата твърдост на дивния старец свети Марк, станали кротки, удивлявайки се на великото му търпение; и го пуснали на свобода. След това, като послушали неговите поучения, се обърнали към светата вяра и всички станали християни.

За свети Кирил дякон същият Теодорит разказва следното:

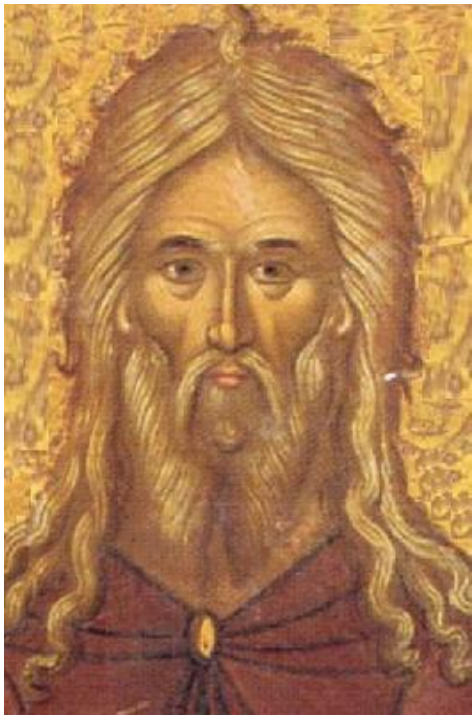
“Кой може без сълзи да си спомни злодейството, извършено във Финикия от езичниците?

Защото в град Илиопол, съседен на Ливан, тези богомерзки идолопоклонници, си спомнили за дякон Кирил, който при царуването на Константин, разпален от ревност, унищожил много почитани в града идоли, не само го убили, но разрязали корема му и започнали със зъби да разкъсват вътрешностите му. Но това не останало скрито от всевиждащия Бог и те

получили достойно наказание за злобата си. Тези, които дръзнали да вършат това, преди всичко се лишили от зъбите си, които изпадали до един; след това загубили езиците си, които гноясали, изгнили и паднали от устата им. Накрая ослепели; с такива наказания нагледно се потвърждавала силата на истинното благочестие.

В Аскалон и Газа, палестински градове, мъчителите разсекли коремите първо на мъжете, облечени в свещен сан, след това на жените и девиците, посветени на Бога, насипали в тях ечемик и ги хвърлили на свинете; така безчовечно издевателствали над тях. За това на светите мъченици били приготвени победни венци в Царството Христово, а на мъчителите вечни мъки в ада, които ги очакват като праведно възмездие от Истинния наш Бог Исус Христос, на Когото слава во веки. Амин!

В памет на преподобния наш отец Иоан Пустинник (IV в.)

Свети преподобни Иоан Пустинник. Фрагмент от стара гръцка икона. Остров Патмос

Някога живеела една богата, много красива и богобоязлива жена на име Иулиания. В младите си години тя загубила мъжа си и останала вдовица с две малки деца, Иоан и Тимистия. След като била издадена заповед християните да бъдат предавани на смърт, тя взела със себе си Иоан, вече поотраснал, укривала се с него в едно необитаемо помещение и го възпитавала в наставление Господне, постоянно обучавайки го на четене и молитва. Момчето, оставяйки майка си, понякога отивало в близката монашеска обител, и след като се помолвало там насаме, отново се връщало, тъй като в това време всички християни се пазели поради страх от езичниците. Когато веднъж отишъл по обичая си, го срещнал един благочестив човек и му дал съвет по-добре да ходи за молитвени подвизи в пустинните места, отколкото, извършвайки ги в обителта, винаги да бъде в опасност да попадне в ръцете на мъчителите. Като приело този съвет, момчето казало на майка си:

- Майко моя, господарке, един благочестив човек ме покани да дойда при него, и аз мисля, че това е станало преди всичко по твоите молитви.

Иулиания пуснала сина си, мислейки, че той скоро ще се върне. Но Иоан, като се простил с майка си и сестра си, отишъл в пустинята при един египетски пустинник, наречен Фармутий, и като приел от него молитвено напътствие, се отправил в дълбоката пустиня. Тук намерил безводен кладенец, пълен със змии, скорпиони и гадини, и като се помолил, се хвърлил в него. Кладенецът бил дълбок двадесет лакти, но ангел Господен поддържал Иоан, и той останал невредим. Застанал на дъното на кладенеца, с кръстообразно вдигнати ръце той прекарал без сън, храна и питие четиридесет дни в молитва и всички влечуги излезли от кладенеца. След това ангелът, който винаги носел храна на

Фармутий, донесъл хляб и за Иоан, и при това казал на преподобния:

- Ето, този хляб ти изпраща Господ, за да го занесеш до кладенеца, на авва Иоан.

Сам ангелът не искал да му носи хляб, за да не се възгордее, бидейки още млад на възраст. Фармутий отишъл при Иоан и му дал хляба. Преподобният го взел, и като благодарил на Бога, започнал да го яде. Оттогава в продължение на много време той всекидневно получавал храна от Фармутий и прославял Господа за това. Междувременно дяволът, не понасяйки богоугодните подвизи на преподобни Иоан, веднъж приел вида на един от бившите му слуги и, като дошъл при Фармутий, го прелъстил и той го довел до кладенеца, където се подвизавал преподобният. Но когато бесът казал на Иоан нещо неподобаващо, Иоан извел Фармутий от заблуждението и посрамвайки беса, го прогонил от себе си. След това дяволът, като събрал множество бесове, им заповядал да приемат вида на майката и сестрата на Иоан, на роднините и съседите му, на слугите, слугините и познатите му, и всички те отишли до кладенеца, умолявайки го със сълзи да им се покаже, тъй като искат да го видят, но преподобният, извършвайки по това време обичайната си молитва на дъното на кладенеца, им казал: “махнете се от мен”, и всички бесове станали невидими.

Като преживял десет години в кладенеца и извършил всякакви монашески подвизи и доблестно угодил на Господа, преподобни Иоан се преселил във вечните обители. За неговото погребение по наставление на ангела дошъл един монах, подвизаващ се в пустинята в продължение на тридесет години, на име Хрисихий. Три дни той молел преподобния да излезе от кладенеца, при което с Божията сила го заклевал да не скрие нищо от своя живот, но да разкаже всичко подред, защото така е угодно на Бога. И се извършило дивно чудо,

изумяващо всеки слух и поглед: земята от дъното на кладенеца сама се издигнала на двадесет лакти и преподобните се срещнали. По силата на заклинанието на Хрисихий, Иоан нищо не скрил, но разказал за себе си, и монахът му благодарил за това с братско целование. След това преподобни Иоан сам приготвил себе си за погребение и отново отишъл при Господа. Тогава Хрисихий покрил тялото му със своята мантия, така че тя легнала с краищата си на дъното на кладенеца, и като изпял обичайните псалми, посадил финикова палма на мястото на погребението. Палмата веднага се вкоренила, израснала на височина като голям дъб, разцъфтяла и се покрила с множество плодове. Като видял това, монахът Хрисихий възнесъл благодарност към Бога, казвайки на себе си:

- Слава на Тебе, Владико, защото Ти Сам откриваш обичащите Те и ги правиш наследници на Твоето царство.

И докато се молел и размислял за това, Божий ангел го взел и го отнесъл на мястото, където пребивавал. След това, като повикал един благочестив мъж, Хрисихий го помоли да запише всичко, което видял и чул.

В памет на преподобния наш отец Евстатий Изповедник, епископ Витинийски (IX в.)

Светият наш отец и изповедник Евстатий, отрекъл се от благата на този свят като от тежко бреме и с усърдие изпълнявайки Божиите заповеди, се отдал на монашески живот. С течение на времето, носейки на плещите си това Христово иго и грижейки се за спасението на душата си, станал свещеник. В този сан той изпитал много духовни радости, за което непрестанно благодарял на Господа. Имайки силна вяра в Бога и нелицемерна любов към всички, той бил смирен, кротък и милостив наставник и ревностен вършител на добри дела. Избран поради това по Божия съд за епископ на Витиния, той много години управлявал църквата, съгласно с учението и преданието на Божествените Апостоли. Когато във всички Божии църкви се надигнали вълнения по повод на иконоборческата ерес, той, като се поучил в Божественото Писание, с меча на словото си поразявал всички, заплашващи Божиите църкви. Затова някои от привържениците на ереста донесли за него на царуващия тогава нечестив император, и как да опишем всичко, което претърпял преподобният за почитането и поклонението на светите и всечестни икони? Подложили го на заплахи, заплюване, побой, затваряне в тъмница, тревоги, смутове и бой с пръчки. Накрая, като го изболи със заострени пръчки, го лишили от епископската катедра и го изпратили в изгнание. Като прекарал много години в изгнание, сред оскърбления, страдания, лишения, в глад, жажда и голота, преподобни Евстатий, благодарейки на Бога, отишъл във вечните обители.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

{{_LINK1_}}

buditeli.info © 2017